تازه‌های اقتصاد
سه شنبه ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۵ شماره ۲۳

رمزگشایی از رفتار دلار در آتش‌بس

در منطق اقتصادی، بازار ارز هرچند می‌تواند آینه لحظه‌ای تحولات سیاسی باشد، اما همچنین مکانیسمی برای تسویه تدریجی عدم تعادل‌هایی است که پیش‌تر در اقتصاد شکل گرفته‌اند.

در ماه‌های پایانی سال ۱۴۰۴ و ابتدای سال جدید، اقتصاد ایران در شرایطی قرار داشت که می‌توان آن را نوعی نیمه‌تعطیلی تحتِ تنش توصیف کرد. اختلال در زنجیره‌های تأمین، تعویق در مبادلات تجاری، افزایش نااطمینانی و محدودیت در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی، موجب شد بخشی از نیروهای تورمی در همان زمان به‌طور کامل در بازار ارز تخلیه نشوند.

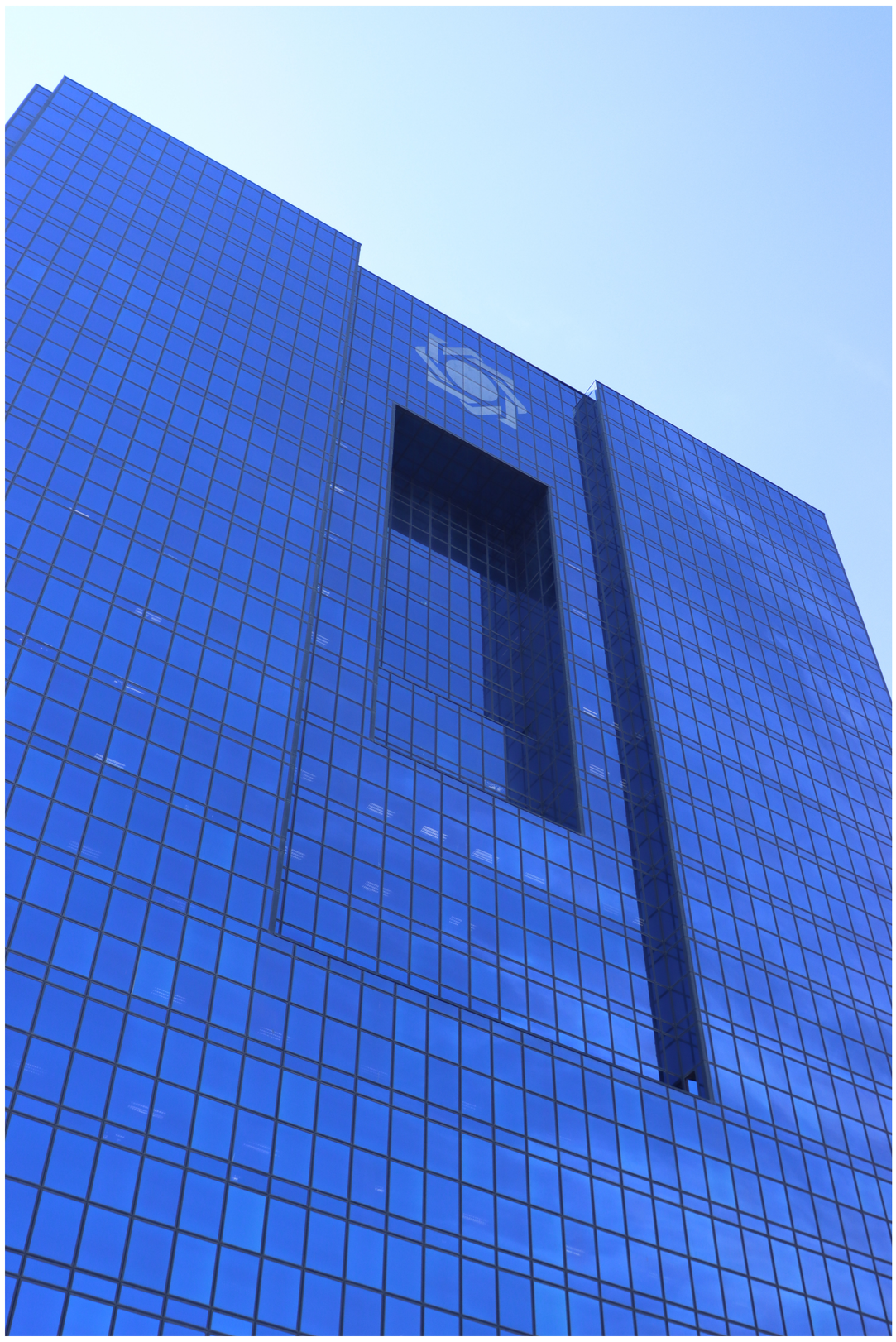
افزایش نرخ ارز را باید به‌عنوان یک تعدیل تأخیری در نرخ تورم در نظر گرفت؛ فرآیندی که طی آن، نرخ ارز خود را با سطح جدید قیمت‌های داخلی همگرا می‌کند. در این چارچوب، یک نکته اساسی باید مورد تأکید قرار گیرد: تورم در ماه‌های گذشته اتفاق افتاده و آنچه امروز در بازار ارز مشاهده می‌شود، اثر همان تورم است، نه منشأ آن. افزایش نرخ ارز، در این معنا، نه یک شوک تورمی جدید، بلکه بازتاب افزایش عمومی سطح کالاها و خدمات در دوره پیشین است.

با این حال، محدود کردن تحلیل به این عامل بنیادین، تصویر ما از وضعیت را مخدوش می‌کند. بازار ارز، یک بازار مالی است و مثل هر بازار مالی دیگر نه‌تنها فقط بر اساس متغیرهای واقعی عمل نمی‌کند، بلکه به شدت تحت تاثیر انتظارات و عوامل روانی قرار دارد. در شرایطی که فضای سیاسی به طور کامل به ثبات نرسیده و تثبیت نشده است، سیگنال‌های متناقضی که به بازار مخابره می‌شود، می‌تواند تحت تاثیر رفتارهای سفته‌بازانه و احتیاطی به شدت نوسانات دامن بزند.

در واقع، آنچه امروز شاهد آن هستیم، برهم‌کنش دو نیرو است؛ از یک‌سو، افزایش سطح عمومی قیمت‌ها بر نرخ ارز اثر می گذارد و از سوی دیگر، عامل هیجانی که از نااطمینانی‌های سیاسی و ذهنیت‌های شکل‌گرفته در دوران تنش تغذیه می‌کند، می‌تواند سرعت و دامنه نوسانات را تشدید کند.

تازه‌های اقتصاد
سه شنبه ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۵ شماره ۲۳

چرا بانک مرکزی به بانک‌ها مجوز فروش ارز داد؟



بانک مرکزی در اقدام سیاستی جدید، شبکه بانکی را هم به جمع توزیع‌کنندگان ارز اضافه کرد. این اقدام که با هدف تمرکززدایی از تقاضا و تنوع‌بخشی به مبادی عرضه انجام شده، دسترسی مردم به نیازهای ارزی خرد را تسهیل می‌کند. بر اساس این طرح، هر شهروند می‌تواند با کد ملی خود تا سقف ۱۰۰۰ دلار ارز تحت سرفصل «نیازهای ضروری» از شعب بانک‌های منتخب دریافت کند.

نقطه قوت این سیاست، واقع‌گرایی قیمتی است؛ چراکه نرخ فروش دلار در این طرح، هم‌تراز با نرخ بازار آزاد تعیین شده است. این نزدیکی قیمت، عملاً رانت اختلاف قیمت را که پیش از این موجب شکل‌گیری صف‌های کاذب و فساد می‌شد، از بین برده است. با حذف سود بادآورده برای خریداران صوری، حالا تنها متقاضیان واقعی راهی بانک‌ها می‌شوند.

کارشناسان معتقدند این حرکت، گامی به سوی شفافیت و هدایت تقاضاهای خرد از بازار غیررسمی به کانال‌های رسمی و امن است. با این مدل، علاوه بر تضمین اصالت ارز، امنیت معاملات مردم نیز تأمین شده و بازار از فشار تقاضاهای هیجانی تخلیه می‌شود.

با محتکران تعارف نکنید



مرتضی نجف، رئیس پیشین هیات مدیره بانک ملت، با اشاره به اینکه بانک‌ها همواره در مقاطع مختلف از جمله بلایای طبیعی نظیر سیل و زلزله و نیز تعطیلی‌ها و مشکلات حضور داشته‌اند، اظهار داشت: در شرایط جنگ، وظیفه بانک‌ها به مراتب پررنگ‌تر می‌شود. هرچند حضور فیزیکی در شعب، جبهه‌ای ملموس است، اما مهم‌تر از آن، به‌روز بودن سیستم‌های بانکی است؛ چراکه امروزه بخش عمده تراکنش‌های مالی جامعه از طریق کارت‌های اعتباری، پایانه‌های فروش (پوز) و خودپردازها انجام می‌شود و هرگونه اختلال در زیرساخت‌های مربوطه، بحرانی جدی در مبادلات روزمره کشور ایجاد خواهد کرد.

وی مهمترین مشکل بانک‌ها را مدیریت وجوه نقد دانست و تصریح کرد: بسیاری از صنایع نظیر فولاد، در شرایط کنونی نه تنها درآمد ارزی ندارند، بلکه فاقد درآمد ریالی نیز هستند و در بازپرداخت تسهیلات خود دچار مشکل هستند. در چنین شرایطی، وظیفه بانک‌ها برای تأمین نقدینگی و پاسخگویی به نیازهای مردم کاملاً تحت تاثیر قرار می‌گیرد.

نجف افزود: دولت باید تمهیداتی برای اوراق سررسیدشده بیاندیشد و به واحد های آسیب‌دیده کمک کند؛ چراکه موضوع صرفاً محدود به خود واحدها نیست، بلکه زنجیره‌ای از آسیب را به دنبال دارد.

این کارشناس بانکی یکی از مسائل مهم در شرایط فعلی را مقابله با احتکار دانست و تأکید کرد: برخورد با محتکران باید قاطع و ضربتی باشد و هیچ تعارفی در کار نباشد. من از بی‌نظمی داخلی بسیار بیشتر از جنگ خارجی نگرانم. در جنگ خارجی عملکرد خوبی داریم و نگرانی وجود ندارد، اما بی‌نظمی قیمت‌ها و احتکار اجناس در شرایطی که حداقل کالای یک سال آینده کشور تأمین است، بسیار خطرناک است.

تازه‌های اقتصاد
سه شنبه ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۵ شماره ۲۳

■ درنشست «تاب‌آوری زنجیره تامین در شرایط بحران و اختلال» مطرح شد

نسخه کارشناسان برای فرار از تله رکود تورمی



نشست تحلیلی «تاب آوری زنجیره تامین در شرایط بحران و اختلال: الزامات سازگاری سیاست صنعتی با سیاست‌های ارزی و پولی» در پژوهشکده پولی و بانکی برگزار شد.

در این نشست وحید شقاقی شهری، عضو هیات علمی دانشگاه خوارزمی، پرستو محمدی، عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس و کورش پرویزیان، رئیس پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی حضور داشتند و به بیان نکات خود پیرامون تاب آوری زنجیره تامین در شرایط بحران و اختلال و الزامات سازگاری سیاست صنعتی با سیاست‌های ارزی و پولی پرداختند.

درخشش یوز ایرانی در سرزمین خرس‌ها

پیشتازی یوز در سینماهای بین‌المللی با حمایت بانک صادرات ایران



پررنگ‌بودن مضامین مرتبط با محیط زیست و به‌کارگیری حداکثر استانداردها در پروژه ساخت «یوز» باعث شد این پویانمایی فرصت اکران در سینماهای بین‌المللی را کسب کند و آوازه‌ای نو برای صنعت انیمیشن ایران رقم بزند. خودنمایی «یوز» بر پرده سینماهای روسیه از ۱۶ آوریل سال جاری میلادی (۲۷ فروردین ۱۴۰۵) آغاز شد و در کمتر از ۱۰ روز به فروش ۲۴۵ هزار دلاری رسید.

این پویانمایی که با حمایت بانک صادرات ایران، فصل جدیدی از تولید آثار فرهنگی در سینمای ایران رقم زده است در روزهای ابتدایی اکران با استقبال کم‌نظیر تماشاگران روبه‌رو شد و در بین ۱۰ اثر برتر گیشه روسیه جای گرفت.

انیمیشن «یوز» در مهرماه ۱۴۰۴ به کارگردانی رضا ارژنگی و تهیه‌کنندگی احسان کاوه در سینماهای ایران اکران شد و با فروش نزدیک به ۹۷ میلیارد تومان، بیش از یک و نیم میلیون مخاطب را پای قصه خود نشاند و لقب پرفروش‌ترین پویانمایی تاریخ سینمای ایران و هفتمین فیلم محبوب در سال ۱۴۰۴ را از آن خود کرد. این فیلم، داستان یوز ایرانی را روایت می‌کند که در جستجوی هویت خویش و بازگشت به وطن، ماجراهای پرفراز و نشیبی را پشت سر می‌گذارد.

تازه‌های اقتصاد
سه شنبه ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۵ شماره ۲۳

راز بقای «افغانی» در طوفان انزوای جهانی



در نیمه اوت ۲۰۲۱، زمانی که پرچم‌های کابل تغییر رنگ دادند، اکثر اقتصاددانان نهادهای پولی بین‌المللی نظیر صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی، یک سناریوی واحد را روی میز داشتند: «فروپاشی کامل پول ملی». منطق آنها ساده بود؛ کشوری که بیش از ۷۰ درصد بودجه جاری آن مستقیم از کمک‌های خارجی تأمین می‌شد، با قطع این شریان و بلوکه شدن ذخایر ارزی در نیویورک، باید شاهد سقوطی نجومی می‌بود. اما تاریخ مسیر دیگری را برگزید. افغانی نه تنها سقوط نکرد، بلکه در دوره‌هایی، به گواهی گزارش‌های رسمی، در رده باثبات‌ترین پول‌های جهان قرار گرفت. این پدیده قبل از آنکه محصول شانس باشد، حاصل یک سلسله اقدامات سخت‌گیرانه و بومی با رویکرد «حمایت از حاکمیت پولی» بود.



شرایط خرید ارز سهمیه‌ای از بانک‌ها

مدارک مورد نیاز
شناسنامه
کارت ملی

نرخ فروش
نرخ حاشیه بازار

میزان سهمیه
حداقل ۱۰۰ دلار
حداکثر ۱۰۰۰ دلار

کارمزد
بابت هر هزار دلار
۶۰ هزار تومان

شرایط
تنها یکبار در سال برای هر فرد
داشتن حساب در سامانه ثنا

محل دریافت
شعب منتخب بانک‌های عامل
تجارت، ملت، صادرات

ibena.ir
Iranian bank & economy agency

ویدیو



